

CNCD a decis că Cristian Tudor Popescu i-a discriminat și i-a ofensat pe ortodocși prin afirmațiile legate de moaștele și pelerinajul Sfântului Dimitrie

CNCD, a judecat petiția pe care am adresat-o, după ce Cristian Tudor Popescu a batjocorit la radio și în presa scrisă moaștele Sfântului Dimitrie, pelerinajul și participarea ortodocșilor la acel pelerinaj.

În motivarea sa, CNCD a scris despre afirmațiile lui Cristian Tudor Popescu cu privire la moaștele și pelerinajul Sfântului Dimitrie:

...Un conținut profund ostil, degradant, ofensator și umilitor la adresa credincioșilor ortodocși, având efecte negative față de percepția acestora ca o comunitate”, că “comparația cu hoituri exprimă un mesaj ofensator adus la adresa credincioșilor ortodocși, deoarece exprimarea folosită are ca sinonim cuvinte cu încărcătură negativă (ex. stârv, cadavru intrat în putrefacție). Pentru credincioși, prezența moaștelor reprezintă un miracol la care ei se închină, miracolul constând tocmai în conservarea acestor trupuri în timp, fără intervenții exterioare, în accepțiunea lor, moaștele reprezentând «rămășițe trupesti, conservate în mod supranatural, prin harul lui Dumnezeu»... Acțiunea de a săruta moaștele reprezintă un semn de respect și plecăciune, de smerenie față de trupurile sfinte, precum și obținerea de binecuvântare”.

Prin folosirea acestor cuvinte, care accentuează în mod negativ și deliberat elementele pe care se bazează credința enoriașilor creștin ortodocși, se duce în derizoriu semnificația sărbătorii creștine și a pelerinajului”.

Mesajul este explicit discriminatoriu: a compara creștinii ortodocși, enoriașii bisericii creștin ortodoxe, cu maimuțele antropoide sau meduzele reprezintă o gravă atingere asupra persoanelor care aparțin religiei creștin ortodoxe, atingând demnitatea acestora prin impactul social pe care îl creează. Conținutul mesajului creează o atmosferă ostilă, degradantă și umilitoare la adresa practicantilor creștin ortodocși, potrivit art. 2 alin (1) coroborat cu art. 15 din

OUG nr. 137/2000”.

Pentru că, în ciuda faptului că a fost găsit vinovat de incitare la ură și discriminare față de credincioșii ortodocși, CNCD nu a aplicat decât sancțiunea avertismentului, care nici nu e prevăzută în OUG 137/2000, am contestat hotărârea în contencios administrativ, așteptând să văd ce va decide justiția.

Partea bună este ca instituția afirmă deschis că batjocorirea simbolurilor religioase ale românilor ortodocși reprezintă o depășire a limitelor libertății de exprimare, este o formă de discriminare și de incitare la ură și dispreț contra creștinilor ortodocși.

Sub acest aspect, motivarea CNCD e impecabilă, merită folosită în spețe viitoare pe această temă, motiv pentru care v-am și pus-o la dispoziție. Din păcate, în arhiva CNCD nu există încă formatul pdf, pentru că a hotărârea are o eroare materială în titlu (2020 în loc de 2021) și probabil nu au înregistrat-o pe site cum trebuie. O puteți căuta, poate aveți mai multe șanse să o găsiți.

Un detaliu pe care îl consider important. În aceeași perioadă, Popescu a scris o compunere numită „Satana în sutană”, în care se răfua cu patriarhul Daniel.

La CNCD s-au înregistrat 800 de plângeri față de acel articol, pe când față de afirmațiile blasfematoare la adresa moaștelor sfântului Dimitrie și a tradiției pelerinajului eu, personal, nu știu să mai fi fost o altă plângere.

Asta se numește episcopolatrică, adorarea unui episcop, și eretic, în acest caz, mai presus de Dumnezeu și de Sfinții Săi! Să ne păzească Dumnezeu!

Urmare a celor 800 de plângeri în apărarea patriarhului, Popescu a fost amendat cu 5000 de lei. Pentru că nu au curs plângerile referitoare la batjocorirea Sfințelor Moaște ale Sfântului Dimitrie, a primit avertisment.

Asta spune ceva despre falsa spiritualitate de tip ecumenist a compatrioților noștri membri formal ai Bisericii Ortodoxe Române. Din păcate.

83. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscută în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului) prevede, la art. 10, alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți are o anumită îndatorire și responsabilitate; poate fi supusă unor formalități, condiții, restricții sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este legat de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază „comportă îndatorire și responsabilitate”. Totuși art. 17 al Convenției interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept carecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act de umbră care distruge drepturile sau libertățile recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât cele prevăzute de aceasta convenție.”

84. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restricției libertății de exprimare prin:
 - existența unei norme juridice care prevede restricționa,
 - calitatea normei juridice, și anume:
 - accesibilitatea,
 - precizia,
 - previzibilitatea normei,
 - legitimitatea restricției, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
 - necesitatea restricției într-o societate democratică.

85. Necesitatea restricției într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniul, dintre care enumerăm:

- libertatea de exprimare constituie unul din fundamentale esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autonomiei individuale (ex. Handyside împotriva Regatului Unit, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 48);
- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilitate (ex. Handyside împotriva Regatului Unit, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 48); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitim să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează pe alții, profanează sau care reprezintă o ingerență în drepturile altor persoane (contribuie la orice formă de devalorare publică a capacității de a duce la un progres, prin exprimare, statelor sau o marjă

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru
COMBATEREA
DISCRIMINĂRII

Strada Viteazilor nr. 13, sector 1, București
Tel: 021-312.85.76/79 Fax: 021-312.85.85
E-mail: ncdd@ncdd.ro www.ncdd.ro

de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele religioase sau religioase (ex. Otto-Preminger-Institute împotriva Austriei, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 40);

- în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate, chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind reprezentarea o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora, o marjă de apreciere trebuie lăsată prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări, această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. Otto-Preminger-Institute împotriva Austriei, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diabolizează, incită, promovează sau justifică una bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. Gunduz împotriva Turciei, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

- anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta individ sau grupul de persoane, iar aceste expresii nu se bazează de protecția articolului 10 al Convenției (ex. Jersid împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 36);

- atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. Norwood împotriva Regatului Unit, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

- presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, sau sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public. În particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția. Libertatea presei reprezintă una din cele mai bune modalități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică accesează posibilă recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. Lingens împotriva Austriei, nr. 8815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

- presa nu are doar dreptul și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. Jersid împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

- nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștință opinii publice (ex. Jersid împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

86. Situația din România este cât se poate de clară privind legitimitatea restricției. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale promovează respectarea dreptului la demnitate, extinzând și o protecție a dreptului la demnitate prevăzută prin art. 15 al OG nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare, cu sancțiuni evadabile, iar legitimitatea sancționării este dată prin natura de a proteja, în principal, reputația și

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru
COMBATEREA
DISCRIMINĂRII

Strada Viteazilor nr. 13, sector 1, București
Tel: 021-312.85.76/79 Fax: 021-312.85.85
E-mail: ncdd@ncdd.ro www.ncdd.ro

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu un număr de nouă voturi "pentru" și unul "împotriva" cu privire la aplicarea sancțiunii din numărul total al membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul apartenenței religioase, conform art. 2, alin.(1) și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
2. Aplică sancțiunea cu avertisment pentru partea reclamată Popescu Cristian-Tudor, cu domiciliul în București, Sector 1, Str. Feroviarilor nr. 52, ap.1, pentru faptele prevăzute la art. 2, alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000, potrivit art. 5 alin. (2) și art. 7 alin. (3) din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 24.02.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru, GRAMA HORIA– membru, MOȚA MARIA– membru, LAZĂR MARIA – membru, HALLER ISTVAN – membru, – membru, OLTEANU CĂTĂLINA – membru, JURA CRISTIAN – membru, POPA CLAUDIA SORINA - membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactat/Motivat: AND/FL

Data: 04.05.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

**CONSILIUL NAȚIONAL
pentru COMBATEREA
DISCRIMINĂRII**

Pagina 15 din 15

Piața Valter, Mărăcineanu 1-3, sector 1, București

021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85

E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro